

İKLİM

“HAVANI BİLİRSEN, RİSKİNİ DE BİLİRSİN”

MESELE İKLİM DEĞİŞİMİ DEĞİL!

**MGM PERSONELİNİN
HAVACILIK TAZMİNATI
HAKKININ BELGELİ İSPATI**

**TÜRKİYE İÇİN İRAN VE
İSRAİL'DEN NÜKLEER/
KİMYASAL SERPİNTİ RİSKİ**

**DANS VE İKLİM
İLİŞKİSİ**

**DOĞANIN EN ÖLÜMCÜL
PARMAĞI; BUZ SARKITI**

**İKLİM DEĞİŞTİ, TROPİKAL
GECELER ARTTI**

METEOROLOJİ MÜHENDİSLERİ
ODASI

YAYIN KURULU

E-BÜLTEN

YAYIN KURULU

1. BARIŞ ÖZGÜN (BAŞKAN)
2. AHMET KÖSE
3. AYFER SERAP SÖĞÜT
4. AYŞEGÜL AKINCI YÜKSEL
5. BURAK IŞIK (RAPORTÖR)
6. BÜNYAMİN SÜRMELİ
7. EREN GÖBÜT
8. FERYAL BİÇKİCİ
9. İREMSU ŞAHİNÖZ
10. LALEHAN ÇINAR
11. ZEKİYE GÜNERİ
12. EDANUR GÖZET (TASARIM)
13. EMİRHAN YILDIRIM (TASARIM)
14. FUAT KURUMAHMUT (TASARIM)

METEOROLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU

1. EMEL ÜNAL (BAŞKAN)
2. AHMET KÖSE (2.BAŞKAN)
3. İSMAİL KÜÇÜK (GENEL SEKRETER)
4. YÜCEL KAYA (MUHASİP ÜYE)
5. ZEYNEP FERİHA ÜNAL DİNÇ (SOSYAL İŞLER ÜYESİ)

İLETİŞİM:

Meteoroloji Mühendisleri Odası
Adres: Bayındır2 Sok. No: 49/16
Kızılay - ANKARA

Telefon: +90 541 419 56 04 /
+90 312 419 56 04

web: www.meteorolojimuh.org.tr

E-posta: bilgi@meteorolojimuh.org.tr

Kapak Fotoğrafı: pexels.com (Cottonbro studio)
2. Kapak Fotoğrafı: Juan Garcia

İÇİNDEKİLER

SAYI 61 / TEMMUZ 2025

GÜNCEL HABERLER

5

METEOROLOJİDEN HABERLER

14

AHMET KÖSE

“DANS VE İKLİM İLİŞKİSİ”

17

PROF. DR. MİKDAT KADIOĞLU

“TÜRKİYE İÇİN İRAN VE İSRAİL'DEN NÜKLEER/KİMYASAL
SERPİNTİ RİSKİ”

20

İSMAİL KÜÇÜK

“MESELE İKLİM DEĞİŞİMİ DEĞİL!”

22

KARİYER / DUYURULAR

25

SELMA BALAY, ÇOCUKLAR İÇİN METEOROLOJİ

“DOĞA KAYNAKLI AFETLER”

28

FUAT KURUMAHMUT, DUYGU İLE BLEN

“İSTANBUL VAPURLARI”

31

EDITOR

Yayın Kurulu Adına
Meteoroloji Mühendisi
Lalehan Çınar

Değerli okurlarımız, meslektaşlarımız ve sevgili öğrencilerimiz,

Temmuz ayı, yazın tam ortası, doğanın ateşli yüzünü gösterdiği aynı zamanda güzellikleri de zorlukları da içinde barındıran bir zaman dilimidir. En çok tatil planlarının yapıldığı, sahil kenarlarına, denize ve ormana gidilen güzel aylardan biridir. Özellikle Akdeniz ve Ege bölgelerinde düşük nem oranı, kuru rüzgarlar ve yüksek sıcaklıklarla birlikte yangın riski için kritik bir dönemdeyiz. Meteorolojik verilerle desteklenen yangın risk haritaları ve erken uyarı sistemleri, olası yangınların önceden tahmin edilmesine olanak sağlarken; vatandaşların bu konuda dikkatli ve bilinçli davranması büyük önem taşımaktadır. Unutulmamalıdır ki alınacak küçük önlemler, büyük felaketlerin önüne geçebilir.

Okullar tatil oldu öğrenciler tatile girdi... Geçtiğimiz günlerde sınava giren gençlerimiz için çok yoğun ve stresli geçti, yaz tatili en çok da onlara iyi gelecektir. Üniversite sınavına giren ve sayısal tercih yapan gençlerimiz, bölüm seçerken; doğaya ve çevreye meraklı iseler ve bunun yanında programlama, matematik ve fizik alanlarına ilgi duyuyorlarsa, günümüzde en çok ihtiyaç duyulan mesleklerden biri olan "İklim Bilimi ve Meteoroloji Mühendisliği" bölümünü tercih edebilirler. Bu bölümü tercih edenler, eğitim içeriği olarak oldukça yoğun olan programıyla, sayısal analiz yeteneğini arttırırken, bilimsel olarak da kendilerini geliştirirler. Üstelik hem yurt içinde hem de yurt dışında iş bulma garantisi vardır. Gençlerimizin yolları açık olsun, iyi bir gelecek inşa edebilmek için onlardan umutluuz.

Meteoroloji tahminlerinde kullandığımız teknolojiler, süper bilgisayarlar, sayısal hava tahmin modelleri, uydular ve radarlar tahminlerin daha tutarlı olmasını sağlamaktadır. Seller, kuraklık ve mevsimsel değişkenlikler -aşırı soğuk veya aşırı sıcak hava dalgaları, don olayları- gibi hava olayları, hem doğa ve hem de insan yaşamında önemli etkilere yol açmaktadır. Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından hava tahminleri ve uyarıları, yerinde ve zamanında yapılsa da maalesef hava olaylarının etkilerini ve tahribatını önlemek için elimizden bir şey gelmemektedir. Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) tarafından "Yıllık ve On Yıllık Küresel İklim Tahminleri Raporu"nun açıklanması vesilesiyle "Küresel iklim tahminleri, sıcaklıkların önümüzdeki 5 yıl içinde rekor seviyelerde veya rekor seviyelere yakın kalmasının beklendiğini gösteriyor" başlıklı basın açıklaması yayınlandı. Bu haberin detaylarını ve "Yıllık ve On yıllık Küresel İklim Tahminleri Raporu" nu bültenimizden okuyabilirsiniz.

Meteorolojiden haberlerle, köşe yazarlarımızın değerli katkılarıyla, kültür köşemizdeki 'Kitap Film ve Belgesel' tavsiyelerimizle ve kariyer sayfalarıyla yine dopdolu bir bültenle karşınızdayız.

Sağlıklı, verimli ve dayanışma içinde geçen bir ay diliyorum. Keyifli okumalar...

Odamızın “İKLİM” Bülteni İçin

Birlikte Üretiyoruz, Birlikte Gelişiyoruz:

Bültenimizin 6. Yılında Siz de Sesinizle Katkı Sunun

Odamızın bülteni olarak başladığımız yayın yolculuğumuzda 6 yılı geride bıraktık. Bu süreçte mesleki birikimimizi paylaşmak, üyelerimiz arasında iletişimi artırmak ve mesleğimizin toplumsal görünürlüğünü güçlendirmek amacıyla birçok sayıda sizlerle buluştuk.

Bültenimize bugüne kadar katkı sunan değerli meslektaşlarımıza teşekkür ediyoruz. Köşe yazılarıyla düşüncelerini, deneyimlerini ve mesleki birikimlerini paylaşan meslektaşlarımız, bu gönüllü çalışmalarıyla bültenimizin gelişimine büyük katkı sağladılar. Elbette bu yazılar, zaman ve emek gerektiren çalışmalar. Ancak ortaya çıkan ürünün değeri ve birlikteliğimizin gücü, bu emeği fazlasıyla anlamlı kılıyor.

- Şimdi yeni bir çağrıda bulunuyoruz: Yeni köşe yazarları arıyoruz.

İster tek seferlik bir yazı, ister düzenli olarak kaleme alacağınız yazılarla bültenimize destek olmak isterseniz, sizi de aramızda görmek isteriz. Mesleki konular, güncel gelişmeler, çevresel sorunlar, iklim krizi, teknolojik yenilikler veya ilgi alanınıza giren başka temalar üzerine yazılarınızı bizimle paylaşabilir, bültenimizde yayınlanmasını sağlayabilirsiniz.

Bu çağrımız, sadece yazmayı sevenlere değil, sözü olan herkese. Düşüncelerinizin, gözlemlerinizin ve deneyimlerinizin başka meslektaşlarımıza ilham olacağına inanıyoruz.

- ✕ Katkı sunmak isterseniz bizimle iletişime geçmeniz yeterli.
Birlikte üretmeye, birlikte gelişmeye devam edelim.

Meteoroloji Mühendisleri Odası
Yayın Kurulu

www.meteorolojimuh.org.tr

MGM PERSONELİNİN HAVACILIK TAZMİNATI HAKKININ BELGELİ İSPATI

Meteoroloji çalışanlarının havacılık tazminatları ile ilgili hakları; Havacılık Meteoroloji Maliyetleri EUROCONTROL, Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Sayıştay Denetim ve Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporlarında yer almasına rağmen verilmemektedir. DHMİ ve SHGM personeli 50 katti havacılık tazminatı almaktadır.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

MAYIS'TA EN DÜŞÜK SICAKLIK KANGAL'DA, EN YÜKSEK SICAKLIK CEYLANPINAR'DA ÖLÇÜLDÜ

Mayıs 2025'te Türkiye'de sıcaklıklar, son 55 yılın en sıcak 9. Mayısı olarak kayıtlara geçti. En düşük sıcaklık, Sivas'ın Kangal ilçesinde -2,1°C ile ölçülürken; en yüksek sıcaklık, Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesinde 43,1°C olarak tespit edildi.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

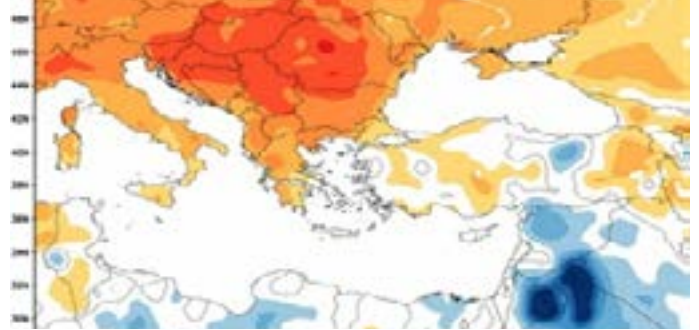
MAYISTA YAĞIŞLAR GEÇEN YILA GÖRE %31 AZALDI

Türkiye'de Mayıs 2025'te yağışlar, 1991-2020 uzun yıllar ortalamasının (%9) ve 2024 Mayıs'ına kıyasla (%31) belirgin şekilde düşük gerçekleşti; geçen ay ortalama 48,2 kg/met² yağış düştü, en fazla Tunceli, en az Şanlıurfa kaydedildi. Güneydoğu Anadolu'da %42'ye varan azalma yaşanırken, yağışlı gün sayısı ortalamanın altında kaldı

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

TÜRKİYE'DE BİR 2025 YAZ HAVASI TAHMİNİ

2025 yazında Türkiye'de Marmara, İç Anadolu, Doğu Anadolu'nun yaylaları da dahil olmak üzere birçok bölgede sıcaklıkların mevsim ortalamasının genellikle 1-2 °C üzerinde seyretmesi bekleniyor; özellikle Marmara, İç ve Doğu Anadolu'da gündüz sıcaklıklarında belirgin artışla birlikte nemli ve bunaltıcı hava etkili olacak. Yağışlarda ise Marmara ve Ege'de %50-75, Akdeniz'de %50 civarı eksiklik, Karadeniz'in batısında %20-30 azalma; doğusunda ise bölgesel artışlar öngörülüyor. Bu durum özellikle tarım, sağlık ve açık alanlarda yaz planlaması açısından ciddi hazırlık gerektiriyor

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

BAHAR YAĞIŞI ALAMAYAN İZMİR'DE BARAJLAR TEHLİKE SİNYALLERİ VERİYOR

İzmir'de 2025 yılı bahar aylarında yağışlar, uzun yıllar ortalamasının oldukça altında kaldı; mart ayında sadece 4,3 mm, nisan ayında 54,8 mm ve mayıs ayında ise 24,7 mm yağış ölçüldü. Bu düşüş, Gediz ve Bakırçay havzalarını etkileyerek barajlardaki doluluk oranlarını olumsuz etkiledi.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

EVLERDE ETKİLİ TASARRUF YÖNTEMLERİYLE SU TÜKETİMİ YARI YARIYA AZALTILABİLİR

Türkiye İsrافی Önleme Vakfı (TİSVA) tarafından geliştirilen "3-7-10 Kuralı" ile evsel su tüketimi yarı yarıya azaltılabilir. Bu kurala göre, elleri 3 saniye suyla ıslatıp, 7 saniye sabunladıktan sonra durulama işlemiyle su israfı önlenebilir. Ayrıca, duş süresinin bir dakika kısaltılmasıyla ayda 570 litre, dört kişilik bir ailede ise yılda 18 ton su tasarrufu sağlanabilir.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

WMO KÜRESEL YILLIK İLA ON YILLIK İKLİM GÜNCELLEMESİ (2025-2029)

2025-2029 yılları arasında küresel sıcaklıkların sanayi öncesi döneme kıyasla 1,2 °C ile 1,9 °C arasında artması beklenmektedir ve bu dönemde en az bir yılın 1,5 °C eşiğini aşma olasılığı %86'dır. Arktik bölgesi, küresel ortalamanın üç katı hızla ısınmaya devam ederken, yağış rejimlerinde Afrika Sahel bölgesi, Kuzey Avrupa ve Sibirya'da artış; Amazon havzasında ise azalma öngörülmektedir. Bu eğilimler, iklim kaynaklı risklerin ve aşırı hava olaylarının daha sık ve şiddetli yaşanacağını göstermekte olup, insan sağlığı, gıda güvenliği ve ekosistemler üzerinde önemli etkiler yaratması beklenmektedir.

Haberin devamı için [tıklayınız](#)

GEÇEN AY 'EN SICAK MAYIS' OLARAK KAYITLARA GEÇTİ

Mayıs 2025, Copernicus İklim Değişikliği Servisi'ne göre tarihte görülen en sıcak ikinci Mayıs oldu. Küresel ortalama sıcaklık 1991-2020 dönemine göre +0,53 °C, sanayi öncesi döneme göre ise yaklaşık +1,4 °C olarak kaydedildi. Özellikle Kuzeybatı Avrupa'da toprak nemi ve yağışlar rekor seviyede düşük seyrederken, bu kuraklık 1992'den bu yana en düşük ilkbahar akarsu akışlarına neden oldu, bu da bölgedeki su kaynaklarına ve ekosistemlere baskı oluşturuyor.

Haberin devamı için [tıklayınız](#).

NOAA, 2025'TE ATLANTİK KASIRGA SEZONUNUN NORMALİN ÜZERİNDE OLACAĞINI ÖNGÖRÜYOR

NOAA (Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Okyanus ve Atmosfer Dairesi), 2025 Atlantik kasırga sezonunun ortalamanın üzerinde geçmesini bekliyor. Sezon, 1 Haziran'da başladı ve 30 Kasım'a kadar sürecek. NOAA'nın tahminine göre, 13 ila 19 arasında isimlendirilmiş fırtına, 6 ila 10 arasında kasırga ve 3 ila 5 arasında büyük kasırga (Kategori 3 veya daha yüksek) görülmesi olası. Bu tahmin, 1991-2020 ortalamalarının üzerinde olup, sezonun %60 olasılıkla ortalamanın üzerinde, %30 olasılıkla normal ve %10 olasılıkla ortalamanın altında geçmesi bekleniyor.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

TACİKİSTAN'DA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE BAĞLI BUZUL KAYBI, HALKIN TEMEL İHTİYAÇLARA ERİŞİMİNİ DOĞRUDAN ETKİLİYOR

Tacikistan'da iklim değişikliği nedeniyle buzulların yaklaşık %30'u eridi. Bu buzullar, bölgenin tatlı su kaynaklarının yarısından fazlasını sağlıyor. Hızlı erime, kısa vadede sel ve toprak kaymalarına yol açarken; uzun vadede su kıtlığı, tarımın azalması ve gıda güvenliği riskleri doğuruyor. 2050'ye kadar buzulların önemli kısmının kaybolması bekleniyor ve bu durum halkın temel ihtiyaçlarına erişimini olumsuz etkiliyor.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

DENİZ BUZLARINDAKİ ERİME, OKYANUSA GİREN IŞIĞIN MİKTARINI VE SU ALTI YAŞAMINI ETKİLİYOR

İklim değişikliği nedeniyle deniz buzlarının erimesi, okyanusa giren ışığın spektrumunu daraltarak su altı yaşamını olumsuz etkiliyor. Buz eridikçe, fotosentez yapan alglerin adaptasyonu zorlaşıyor ve bu durum bölgedeki biyolojik çeşitlilik ile karbon tutma kapasitesini azaltarak iklim üzerinde zincirleme etkiler yaratıyor.

Haberin devamı için [tıklayınız](#)

KÜRESEL ISINMADA 1,5 DERECE LİMİTİ, BUZULLAR İÇİN GÜVENLİ EŞİK OLMAYABİLİR

Şili Valparaiso Üniversitesi'nden Doç. Dr. Deniz Bozkurt'a göre, küresel ısınma şu anda yaklaşık 1,2°C artmış durumda ve bu bile buzullar için tehlikeli. Grönland ve Antarktika'daki buz tabakalarının erimesi 1990'lardaki hızın dört katına çıktı. Isınma 1,5°C civarında kalmazsa, buzullar hızla eriyerek yüzyıl sonunda deniz seviyelerinin yaklaşık 1 metre yükselmesine neden olabilir.

Haberin devamı için [tıklayınız](#).

HERKES İÇİN ERKEN UYARILAR KÜRESEL BİR GARANTİ HALİNE GELMELİ

Birleşmiş Milletler'in "Early Warnings for All" girişimi, 2027'ye kadar herkesin tehlikeli hava ve iklim olaylarına karşı erken uyarı sistemleriyle korunmasını hedefliyor. 2025'te 108 ülke bu sistemlere sahip olsa da, hala hizmetlerin tam yaygınlaşması ve etkin veri kullanımı konusunda zorluklar var. WMO, güven ve zamanında müdahalenin önemini vurgulayarak, kapsamlı ortaklıklar ve finansmanla bu hedefin gerçekleşmesini destekliyor. Erken uyarılar, iklim adaleti ve insan hayatını korumada kritik.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

HER YIL YAKLAŞIK 1 MİLYON KİLOMETREKARE VERİMLİ TOPRAK KULLANILAMAZ HALE GELİYOR

Her yıl çölleşme nedeniyle yaklaşık 1 milyon km² verimli toprak kullanım dışı kalıyor, bu da dünya arazi yüzeyinin yaklaşık %40'ını etkileyerek 3 milyardan fazla insanı zor durumda bırakıyor. Toprak bozulması ve kuraklık her yıl yaklaşık 878 milyar dolar ekonomik kayba yol açıyor ve bu bozulmayı durdurmak için 2030'a kadar 1,5 milyar hektar arazinin restorasyonu gerekiyor.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

NOAA, DEVRİM NİTELİĞİNDEKİ YENİ NESİL YANGIN SİSTEMİ TEKNOLOJİSİYLE YAPAY ZEKA VE BİLİMİN GÜÇLÜ BİRLEŞİMİNİ ORTAYA KOYUYOR

NOAA, yapay zeka (YZ) ve bilimsel verilerin birleşimiyle geliştirilen yeni nesil yangın sistemini tanıttı. Bu sistem, GOES-18 uydusunun gelişmiş görüntüleme teknolojisi ve YZ algoritmalarını kullanarak, bulut ve duman gibi engellerin ardındaki sıcaklık anormalliklerini tespit edebiliyor. Sistem, Kaliforniya'daki Park Fire gibi yangınları erken aşamalarda tespit ederek, müdahale sürelerini kısaltıyor ve yangın yönetimini iyileştiriyor.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ARI ÖLÜMLERİNİ ARTIRIYOR

Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Aslı Özkırım, mevsimsel dengesizliklerin arıları zorladığını belirtti. Arılar, 100 milyon yıldır varlıklarını sürdürüyor ve buzul çağını geçirmiş canlılar. Ancak, iklim değişikliği nedeniyle ani hava değişimleri, don ve dolu olayları, meyve ağaçlarındaki polen ve nektar kaybı gibi faktörler arı ölümlerini artırıyor. Özkırım, arıların iklim değişikliğine uyum sağlayabileceğini, ancak insan faaliyetlerinin bu uyumu engellediğini vurguladı.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE KARŞI AKILLI YATIRIM: UYUM PROJELERİNİN GETİRİSİ 1 TRİLYON EUROYU AŞIYOR

Dünya Kaynakları Enstitüsü (WRI) tarafından yayımlanan rapora göre, iklim adaptasyonuna harcanan her 1 euro, 10 yıl içinde yaklaşık 10 euro düzeyinde fayda sağlıyor. Bu oran, 12 ülkede gerçekleştirilen 320 projenin – altyapı iyileştirmeleri, sağlık sistemlerinin güçlendirilmesi ve afet risk yönetimi planları da dahil olmak üzere – analiz edilmesiyle elde edildi. Projelerin toplamda 1 trilyon eurodan fazla getiri potansiyeli olduğu belirtiliyor.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

DÜNYA ŞEHİRLERİ TEMİZ HAVA VE YEŞİL İSTİHDAM İÇİN HAREKETE GEÇTİ

C40 ağına üye 97 şehir – New York, Paris, İstanbul, Tokyo, Lagos ve Buenos Aires gibi – geçen yıl temiz hava ve yeşil istihdam alanında yoğun adımlar attı. 74 şehirde 16 milyon çevre dostu iş imkânı yaratılırken, Madrid ve Barselona gibi metropollerde hava kalitesinde kayda değer iyileşmeler yaşandı. Ayrıca Lagos'ta düşük maliyetli sensörlerle kirlilik noktaları izlendi, Dakar'da ise hava yönetim planı uygulamaya konuldu.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

2025 BM OKYANUS KONFERANSI: GELGİTİ DEĞİŞTİRİN

Birleşmiş Milletler Okyanus Konferansı 2025, 9-13 Haziran tarihlerinde Nice'te düzenlendi. Okyanusları insanlardan koruma ve insanları okyanuslardan koruma konusunda daha hızlı eylem çağrısında bulunuldu. Okyanus ısısındaki rekor artış ve asidifikasyon, deniz ekosistemlerini ve ekonomilerini olumsuz etkilerken; deniz seviyesi yükselmesi ve daha yoğun fırtınalar kıyı topluluklarını tehdit ediyor. WMO Genel Sekreteri Celeste Saulo, "Dönüm noktasındayız; bu nedenle bilimsel iş birliği, veri paylaşımı ve bilgiye dayalı eylemler önemlidir" dedi.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

GEÇEN YIL KÜRESEL RÜZGAR KAPASİTE ARTIŞI İKLİM HEDEFLERİNİN ALTINDA KALDI

2024 yılında küresel rüzgar enerjisi kapasitesi 121,6 gigavat artış göstererek toplamda 1.136 gigavata ulaştı. Ancak Birleşmiş Milletler'in 2030 yılına kadar yıllık 320 gigavat rüzgar kapasite artışı hedefi, geçen yıl için tutturulamadı. Geçen yıl ilave edilen toplam 585 gigavatlık yenilenebilir enerji kapasitesinin yaklaşık %92,5'i rüzgar ve güneş enerjisi kaynaklarından sağlandı.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

İKLİM DEĞİŞTİ, TROPİKAL GECELER ARTTI

İklim değişikliği nedeniyle tropikal gecelerin sayısı artıyor; Akdeniz Bölgesi'nde son 73 yılda bu tür gecelerin ortalama sayısı %93 oranında arttı, bu da her yıl ortalama 18 gün daha fazla tropikal gece yaşandığı anlamına geliyor. Tropikal geceler, gece sıcaklıklarının 20°C'nin altına düşmediği, nemin yüksek ve rüzgarın sakin olduğu yaz gecelerini tanımlar. Bu durum, uyku kalitesini düşürerek sağlık sorunlarına yol açabilir ve ekosistemler üzerinde olumsuz etkiler yaratabilir.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

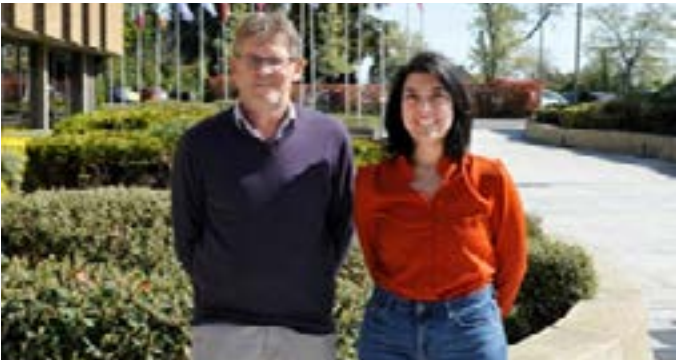
WMO ÜÇÜNCÜ BAŞKAN YARDIMCISI MOHAPATRA EN İYİ AFET RİSK AZALTMA ÖDÜLÜNÜ KAZANDI

Hindistan Meteoroloji Dairesi Genel Müdürü ve WMO Üçüncü Başkan Yardımcısı Dr. Mrutyunjay Mohapatra, 2025 Birleşmiş Milletler Sasakawa Afet Risk Azaltma Ödülü'nü kazandı. Bu prestijli ödül, tropikal siklon tahmin ve erken uyarı sistemlerindeki olağanüstü katkıları nedeniyle verildi. Dr. Mohapatra'nın liderliğinde, Hindistan Meteoroloji Dairesi (IMD), Hindistan Okyanusu bölgesindeki 13 ülkeye yönelik erken uyarı sistemlerini geliştirerek, siklon kaynaklı can ve mal kaybını önemli ölçüde azalttı.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

ECMWF BİLİM İNSANLARINA PRESTİJLİ YAĞIŞ ARAŞTIRMA ÖDÜLÜ VERİLDİ

ECMWF (Avrupa Orta Vadeli Tahmin Merkezi) bilim insanları Tim Hewson ve Fatima Pilloso, yağış tahminlerinin doğruluğunu önemli ölçüde artırdıkları için Britanya Kraliyet Meteoroloji Topluluğu'nun 2024 Hugh Robert Mill Yağış Araştırma Ödülünü kazandılar. Bu başarı, özellikle "ecPoint" yöntemiyle yerel ve ekstrem yağış olaylarını daha hassas şekilde tahmin ederek, ani sel riski yönetimi için kritik bir araç sunmaları sayesinde değerlendirildi.

Haberin devamı için [tıklayınız](#).

MATHIAS ROTACH İÇİN SERGEJ ZİLİTİNEVİCH ÖDÜLÜ 2025

Profesör Mathias W. Rotach (Innsbruck Üniversitesi), karmaşık arazi yapılarında atmosfer sınır tabakası süreçleri üzerine kuramsal, gözlemsel ve sayısal çalışmalarla çığır açarak, 4. Sergej Zilitinkevich Anma Ödülü'nü (2025) kazandı. Arazi-çevre etkileşimleri, karbon döngüsü, kar bilimi, hidrologi ve toplum sağlığı alanlarında yaptığı araştırmalar, Zilitinkevich'in mirasını yaşıyor ve hem temel bilimsel anlayışı hem de uygulamalı çözümleri ileriye taşıyor.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

GUTERRES'TEN ÜLKELERE OKYANUS ANLAŞMASINA ACIL KATILIM ÇAĞIRISI

BM Genel Sekreteri Guterres, BM Okyanuslar Konferansı'nda, Açık Denizler Anlaşması için 18 yeni onayın ardından anlaşmanın yürürlüğe girmesine çok yaklaşıldığını belirterek, bilimsel gerçekleri reddeden çıkar odaklı yaklaşımlara karşı "zorlu bir savaş" verildiğini vurguladı. Anlaşma, dünya okyanuslarının yaklaşık üçte ikisini kapsayan açık denizlerde biyolojik çeşitliliği korumak, aşırı avlanma, plastik kirliliği ve deniz dibi madenciliğini düzenlemek için hukuki çerçeve sağlıyor.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

BREZİLYA-KARAYİP ÜLKELERİ ZİRVESİ, İKLİM DEĞİŞİMİNE ÇÖZÜM BULUNMASI VE GÜÇLÜ FİNANSMAN TALEBİYLE SONA ERDİ

Brezilya'da düzenlenen Brezilya-Karayip Ülkeleri Zirvesi, iklim değişikliğine çözüm bulunması ve güçlü finansman talebiyle sona erdi. Zengin ülkelerden emisyon azaltımı, iklim uyumu ve tazminat için kararlı adımlar ve finansman beklentisi vurgulandı. COP30'da bu konularda somut taahhütler alınması hedefleniyor.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

BREZİLYA VE FRANSA, COP30 ÖNCESİNDE ÜLKELERİ OKYANUS İKLİM EYLEMLERİNİ ARTIRMAYA ÇAĞIRIYOR

Brezilya ve Fransa, Haziran 9-13 tarihlerinde Nice'te düzenlenen BM Okyanus Konferansı (UNOC 3) öncesinde, kasımda yapılacak COP30 için ülkeleri okyanus odaklı iklim eylemlerini güçlendirmeye çağırdı. Brezilya NDC'sine eklediği mangrovlar ve mercan resifleri koruma taahhütleri bu stratejinin somut örneğini oluştururken, Fransa okyanusların %30'unu 2030'a kadar koruma girişimlerinde liderlik ediyor.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

NOSTALJİ VE VEFA KÖŞESİ

Dünya Meteoroloji Örgütü'nün Birinci Kongresi

1951 yılı Fransa

BU AYKİ ÖNERİLERİMİZ

FİLM ÖNERİSİ

BELGESEL ÖNERİMİZ

KİTAP ÖNERİMİZ

Yukarı Bakma (Don't Look Up) Film Özeti:

Dev bir göktaşının gezegeni yok edeceği konusunda insanları uyarmak için çalışan iki gökbilimcinin hikâyesini konu ediyor. İnsanlık büyük bir tehlike ile karşı karşıyadır. Everest Dağı büyüklüğünde bir kuyruklu yıldız hızla Dünya'ya yaklaşmaktadır ve oluşacak çarpışma Dünya'nın yok olmasına neden olacaktır. Astronomi yüksek lisans öğrencisi olan Kate Dibiasky'nin yaptığı bu keşif, insanlığın kurtulmasını sağlayacaktır. Kate ve Dr. Randall Mindy, insanlığı yaklaştırmakta olan tehlikeye karşı uyarlamak için bir medya turuna çıkmaya karar verir.

Okyanuslarımız (Our Oceans) Belgesel Özeti:

Sizi dünya denizlerinde büyüleyici bir yolculuğa çıkarıyor ve olağanüstü sualtı vahşi yaşamıyla karşılaşmanızı sağlıyor. Her bölüm belirli bir okyanusa odaklanarak, okyanus sakinlerinin özel niteliklerini ve karşılaştıkları

çevresel zorlukları ortaya koyuyor.

Görkemli Atlantik Okyanusu'ndan Pasifik uçurumunun gizemlerine kadar, dizi canlılar ve çevreleri arasındaki karmaşık etkileşimleri vurguluyor. Barack Obama tarafından derinlemesine anlatılan belgesel, denizin can damarı olan okyanus akıntılarının etkisini de araştırıyor ve bu temel yaşam alanlarının korunmasının önemini vurguluyor.

İklim Değişikliği, Teşhisi, Tahmini Ve Çözümü Kitap Özeti:

İklim değişikliği, özellikle binyıl dönümünden bu yana yaşanan aşırı hava olaylarının sonucunda herkesin konuştuğu bir konu hâline gelmiştir. İklim değişikliğinin insan medeniyetleri ve doğa açısından bakıldığında küresel boyutlarda belirleyici bir öneme sahip olması nedeniyle de buna şaşkırmamak gerekir. Fakat iklim değişikliği tam olarak nedir ve hangi faktörler iklim değişikliğine yol açmıştır?

İklim değişikliğinin insan medeniyetleri ve doğa açısından bakıldığında küresel boyutlarda belirleyici bir öneme sahip olması nedeniyle de buna şaşkırmamak gerekir. Fakat iklim değişikliği tam olarak nedir ve hangi faktörler iklim değişikliğine yol açmıştır?

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

İTÜ Akademik Performans Ödülleri kapsamında Fakültemizden ödüle layık görülen değerli öğretim üyelerimizi ve araştırma görevlilerimizi gönülden tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyoruz.

2024 Yılı Yayın Bazlı "En Yüksek Akademik Çıktı Üreten"

Öğretim Üyelerimiz:

Prof. Dr. Hüseyin Toros

Prof. Dr. Ahmet Duran Şahin

ODA BAŞKANIMIZ EMEL ÜNAL MEKAT ÖĞRENCİLERİMİZ İLE BULUŞTU

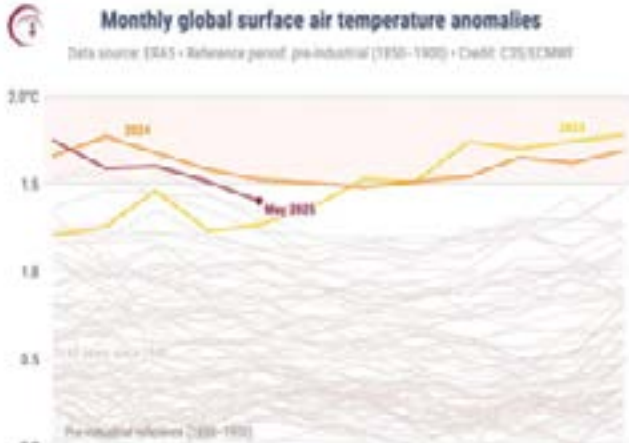
13 Haziran günü Meteoroloji Mühendisleri Odası Başkanı Emel Ünal ile Samsun Üniversitesi İklim Bilimi ve Meteoroloji Mühendisliği öğrencileri arasında söyleşi etkinliği yapıldı. Etkinlik ile ilgili fotoğraflar "mekat.samsun" instagram hesabından takip edebilirsiniz.

5 HAZİRAN DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ

Söylemler ile Gerçekler Arasındaki Uçurum Çok Büyük

5 Haziran Dünya Çevre Günü, 1973 yılından beri çevresel sorunlara yönelik farkındalık oluşturmak amacıyla küresel ölçekte anılan bir gündür. Ancak her yıl yinelenen bu sembolik tarihlerde yapılan açıklamalar ile çevre politikalarının ve uygulamalarının gerçekliği arasında ciddi bir uyumsuzluk gözlemlenmektedir. Özellikle, çevre söylemi ile öne çıkan bazı aktörler, faaliyetlerinden ya da idari anlamda yetkilerinden dolayı çevresel tahribatın sorumluları olduğu bilinmelidir.

DÜNYA ÇAPINDA İKİNCİ EN SICAK MAYIS

Avrupa Orta Vadeli Hava Tahminleri Merkezi (ECMWF) tarafından yürütülen Copernicus İklim Değişikliği Servisi (C3S), “Kuzeybatı Avrupa’nın bazı bölgelerinde bahar olağanüstü derecede kuru - Dünya çapında ikinci en sıcak Mayıs” başlıklı bir basın açıklaması yayınladı.

Basın açıklamasında özetle şu konulara değinilmektedir:

- Mayıs 2025, 1991-2020 Mayıs ayı ortalamasının 0,53°C üzerinde, 15,79°C’lik ortalama hava sıcaklığıyla dünya çapında ikinci en sıcak Mayıs ayı oldu.
- Mayıs 2025, sanayi öncesi seviyeyi tanımlamak için kullanılan tahmini 1850-1900 ortalamasının 1,40°C üzerindeydi ve küresel ortalama sıcaklığın sanayi öncesi seviyenin 1,5°C üzerinde olduğu 21 aylık uzun bir dönemi kesintiye uğrattı.

Yazının devamı için [tıklayınız](#).

ÇEVRE, MADEN, MERA, YEKA VE ENERJİ PİYASASI KANUNLARINDA DEĞİŞİKLİK ÖNGÖREN TORBA KANUN HAKKINDA TMMOB GÖRÜŞÜ

Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne sunulan “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” (Esas No: 2/7335), yenilenebilir enerji yatırımlarında iklim hedeflerine ulaşma ve enerji yatırımlarını kolaylaştırma iddiasıyla hazırlanmıştır. Teklif, 3213 sayılı Maden Kanunu’nun yanı sıra, 2872 sayılı Çevre Kanunu, özel kanun niteliğindeki 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun, 4342 sayılı Mera Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, Turizmi Teşvik Kanunu ile 3194 sayılı İmar Kanunu, 5403 sayılı Toprak Koruma Kanunu, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kanunu dahil birçok temel yasal düzenlemede değişiklik getirmektedir.

Haberin devamı için [tıklayınız](#).

WMO: SICAKLIK REKORLARI ÖNÜMÜZDEKİ 5 YIL BOYUNCA DEVAM EDEBİLİR

Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) tarafından “Yıllık ve On Yıllık Küresel İklim Tahminleri Raporu”nun açıklanması vesilesiyle yayınlanan “Küresel iklim tahminleri, sıcaklıkların önümüzdeki 5 yıl içinde rekor seviyelerde veya rekor seviyelere yakın kalmasının beklendiğini gösteriyor” başlıklı basın açıklaması yayınladı. Basın açıklamasında özetle şu konulara değinilmektedir; Önümüzdeki beş yıldan en az birinin, kaydedilen en sıcak yıl olan 2024’ü aşma ihtimali %80.

Haberin devamı için [tıklayınız](#).

DSİ, MERKEZ YERLEŞKESİNE GES KURDU

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) 2023 yılında hizmet binasının çatısında işletmeye aldığı GES’ten sonra merkez yerleşkede bulunan açık otopark alanlarının üzerine de GES tesis ederek işletmeye aldı. DSİ’nin merkez hizmet binasındaki Çatı GES Projesinin kurulu gücü 300 kWe olup, enerji üretim potansiyeli ise yıllık 500 bin kilovatsaat. Bu tesis merkez hizmet binasının yıllık enerji ihtiyacının %10’unu karşılıyor. Genel Müdürlük merkez yerleşkesinde tesis edilen Otopark GES Projesinin kurulu gücü ise 1.200 kWe olup, yıllık 2 milyon kilovatsaat enerji üretim potansiyeline sahip. Otopark GES Projesi ile DSİ Merkez Yerleşkesinde bulunan DSİ 5. (Ankara) Bölge Müdürlüğünün yıllık enerji ihtiyacının tamamı karşılanabilecek.

Haberin devamı için [tıklayınız](#).

ABD ELİNİ ORTADOĞUDAN ÇEK! İRAN’A YÖNELİK SALDIRILARI ŞİDDETLE KINIYORUZ!

13 Haziran’dan bu yana soykırımcı İsrail’in süregelen saldırılarının ardından, bugün ABD de sürece doğrudan müdahil olmuş; İran’daki Fordo, Natanz ve İsfahan nükleer tesislerine hava saldırıları düzenlemiştir. Tüm uluslararası hukuk çiğnenerek gerçekleştirilen bu pervasız saldırganlığı en güçlü şekilde kınıyoruz. Bölgede yaşananlar coğrafyamızın geleceğine dair kaygılarımızı daha da artırmaktadır. Bu saldırıların hemen ardından İsrail Başbakanı Netanyahu’nun ABD Başkanı Trump’a teşekkür etmesi ve saldırının İsrail ile “tam koordinasyon” içinde yürütüldüğünü açıklaması, tablonun vahametini gözler önüne sermektedir.

Haberin devamı için [tıklayınız](#).

DANS VE İKLİM İLİŞKİSİ

AHMET KÖSE

Meteoroloji Mühendisleri Odası
2. Başkanı ve Yayın Kurulu
Üyesi

Beni yakından tanıyanlar son 2,5 yıldır Türk Zeybeği ile Yunan Halk Dansları (Sirtaki) ve Zeybeğine (Zeybetiko) olan ilgi ve alakamı biliyorlardır. Dünya genelinde yaşanan pandemi sonrası gerek bireylerin gerekse toplumların sosyal yaşamları, alışkanlıkları, hayata bakışları değişime uğradı. Bunun etkisi midir? Yoksa eşimin Yunanistan Türk'lerinden oluşu ve sık sık gidip gelmemizden mi kaynaklanıyor? Bilemiyorum ancak yaklaşık 3 yıl önce sıcak bir yaz akşamı misafir olduğumuz Yunan düğününde oynanan halk oyunları çok hoşuma gidince merak saldım Sirtakiye. Pandemi döneminde zoom üzerinden vakit geçirmek için aldığım Türk Zeybeği eğitimi sonrası 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı gösterilerinde Beşiktaş Meydanında toplu zeybek oynayıp bolca alkış alınca dansa olan merakım başladı sanırım hemen ardından 19 Mayıs günü Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Selanik'te doğduğu evde Zeybek gösterisine çıkınca dansa olan tutkum iyice arttı.

Mesleğimizden dolayı iklime olan ilgimizin dans ile ilişkisi var mı? diye düşünürken başladım araştırmaya. Okudukça mesleğimize olan saygım daha da arttı. İklim ile dansın hatta kıyafetlerinin, hareketlerinin ne kadar da ilişkili olduğunu gördükçe şaşkınlığım iyice arttı. Bu yazımda özetle sizlere dans ve iklim ilişkisini anlatmaya çalışacağım.

“Antonio Vivaldi’nin (1678-1741) Dört Mevsim konçertolarını disiplinler arası bir yaklaşımla ele almayı hedefleyen bir çalışma, eserin bestelendiği çevreye odaklanmaktadır. Tarihi, diğer disiplinlerle iş birliği yaparak ele almayı hedefleyen Annales Okulu’nun coğrafya, iklim, toplum ve tarih odaklı tarihçilik anlayışı, bu bağlamda müzik eserini var eden kültürel yapıyı incelemek için model almıştır. Annales Okulu temsilcisi Fernand Braudel’in (1902-1985), coğrafya-iklim-toplum-tarih bağlantısının, coğrafya-iklim-toplum-müzik modeline uyarlanması olarak da yorumlanabilecek olan çalışma, klasik Batı müziği kanonunda popüler bir unsur haline gelmiş olan Dört Mevsim Konçertoları’nın, kültürel bir okuması olarak da değerlendirilebilir. Literatürde yer alan çalışmaların, eserin biçimsel özelliklerinin analizi veya metin-müzik ilişkisine yoğunlaştığı, ancak kültürel içeriğin yeterince irdelenmediği tespit edilmiştir.

Halk Dansları ve İklim Arasındaki İlişki

Halk oyunları, köken aldıkları toplumların coğrafi, iklimsel ve ekonomik koşullarıyla sıkı bir ilişki içindedir(2). Bu etkiler dansların ritim ve hareket tarzlarından tutun giyim-kuşama ve mekân tercihlerine kadar pek çok unsorda kendini gösterir.

Hareket Tarzları ve İklim

İklim koşulları, dansın hareket yapısını doğrudan etkiler. Örneğin Doğu Karadeniz gibi dağlık ve yağışlı bir bölgedeki horon dansları, sert araziye uyum sağlayan hızlı ve canlı adımlar içerir. Bölgenin “çetin dağlık yapısı ve dalgalı denizi” insanların folklorunu şekillendirmiştir(3).

Karadeniz horonlarında görülen öne eğilmeler, sallanan kollar ve hızlı adımlar, zorlu coğrafyanın insanların çevik adım atma ihtiyacını yansıtır(4).

Buna karşılık sert kış iklimine sahip Moğolistan’da ortaya çıkan biyelgee dansı, çok farklı bir hareket tarzı sunar. Biyelgee dansçıları genellikle dar bir yaşam alanı olan yurt içinde yarı oturarak veya bağdaş kurarak hareket eder(5). Bu dans, kısıtlı mekânda yapılacak şekilde tasarlanmış olup günlük yaşamdan alınan el-omuz-bacak hareketleriyle göçebe yaşam tarzını betimler. Böylece soğuk bozkır ikliminde uzun mesafeli veya yüksek sıçrama gerektiren hareketler yerine, kısa ve kontrollü adımlar tercih edilmiştir.

Kostümler ve İklim Uyumluk

Halk oyunlarında giyilen kostümler de iklim koşullarına göre değişir. Genel kabul gören yaklaşım, kıyafetlerin yaşanılan coğrafya ve iklim şartlarına göre biçimlenmesidir(6). Soğuk iklimlerde kalın yün ve kürk tercih edilirken, ılık bölgelerde daha ince pamuklu kumaşlar kullanılır. Örneğin Rusya ve Ukrayna gibi sert kışların hüküm sürdüğü bölgelerde geleneksel kıyafetler yoğun kürk ve yün içerir(7).

Türkiye'nin iç kesimlerinden Afyonkarahisar'da kullanılan şalvarlar ise diz altını kaplayacak kadar uzun ve kalın dokumalıdır; bu sayede soğuk havalarda dansçılar ısınınca üşümeden rahat hareket edebilir(8).

Bu veriler, "her bir giysinin özelliklerinin coğrafya, iklim ve ekonomik yapı" gibi faktörlerden kaynaklandığını göstermektedir(9).

Mekân Tercihleri: Açık Hava mı, Kapalı mı?

Dansların gerçekleştirildiği mekânlar da iklim koşullarına göre farklılık gösterir. Soğuk ve zorlu kış koşullarında danslar genellikle kapalı mekânda icra edilir. Örneğin Moğolistan'da biyelgee dansları tipik olarak yurt (ger) içinde yapılır(4).

Sıcaktan ve aşırı hava koşullarından korunmanın zor olduğu iklimlerde, iç mekânlar topluluk için güvenli bir gösterim ortamıdır. Buna karşılık Akdeniz ya da tropik bölgelerde geleneksel danslar çoğunlukla açık havada sergilenir; meydanlarda, köy meydanlarında veya bayram alanlarında toplanan halk eşliğinde gösterilir. Her ne kadar bu konuda doğrudan akademik kaynak sınırlı olsa da, pratikte ılıman iklimlerde açık hava festivallerinin yaygın olduğu bilinmektedir.

Dansın Sosyal İşlevleri ve İklim

İklim koşulları, halk danslarının toplumsal rollerini de etkiler. Birçok kültürde danslar, iklimle bağlantılı ritüellere yöneliktir. Örneğin Afrika'da yağmur yağmasını sağlamak veya hasat dönemini kutlamak için düzenlenen dans törenleri bulunmaktadır(10).

Bu danslar tarıma dayalı toplumların doğayla etkileşimini yansıtır ve toplulukları bir

araya getirir. Bunun yanı sıra sert iklimler altında danslar sosyal eğlence amacıyla sürdürülmüştür. Grönland'da kışın uzun ve soğuk gecelerinde maskeli ve davul dansları geleneği, insanları bir araya getirip moral vermek için kullanılmıştır(11).

Bu danslar, karanlık kış günlerinde toplumsal birlikteliği güçlendiren önemli etkinlikler olmuştur. Örneğin Nuuk'ta Ulusal Gün kutlaması sırasında geleneksel kıyafetli bir Grönlandlı dansçı davul performansı sergilemektedir. Grönland'da maskeli danslar, uzun kış gecelerinde eğlence amacıyla düzenlenir ve soğuk iklim koşullarında toplumsal kaynaşmayı sağlar(11).

Benzer biçimde Moğolistan'da biyelgee dansı aile ve topluluk etkinliklerinde merkezi bir rol oynar. Bu danslar düğün, şenlik ve hasat kutlamaları gibi toplu sevincin paylaşıldığı anlarda icra edilir(4).

Böylece zor iklim koşullarının hâkim olduğu topluluklarda bile dans, hem sosyal dayanışmayı güçlendiren hem de kültürel kimliği aktarımını sağlayan bir araç olarak varlığını sürdürmektedir.

Sonuç

Özetle, halk dansları ve iklim arasındaki ilişki çok yönlüdür: İklim, dansların ritim hızından hareket tarzına, giysi seçiminden icra mekânına kadar pek çok ögeyi şekillendirir. Çeşitli akademik ve kültürel kaynaklar, halk danslarının coğrafyanın özellikleriyle uyumlu biçimde geliştiğini vurgulamaktadır(2).

Örneğin soğuk iklimlerdeki danslar koruyucu giysiler ve yerinde adımlar gerektirirken, ılıman iklimlerde hareketli açık hava dansları öne çıkar. Bu bakımdan halk dansları, sadece birer sanatsal ifade biçimi olmayıp aynı zamanda yaşanılan çevreye ve iklime uyum sağlayan toplumsal birer kültür ögesidir.

Gelecek sayı daha ilginç bir konuyu daha gündeme getireceğim. Görüşmek üzere sağlık ve sevgiyle kalınız...

Kaynaklar: Bu bilgiler, bölgesel halk danslarıyla ilgili etnografik raporlar ve kültürel incelemelere dayanmaktadır.

1- <https://dergipark.org.tr/tr/pub/porteakademik/issue/74409/1118341>

2- traditions33.ruaregem.ktb.gov.tr

3- kulturportalı.gov.tr

4- karadeniz.gov.trkaradeniz.gov.tr

5- unesco.org

6- traditions33.ruitaliandancers.com

7- rusmoose.com

8- kulturportalı.gov.tr

9- italiandancers.comaregem.ktb.gov.tr

10- christoph-winkler.com

11- visitgreenland.com

TÜRKİYE İÇİN İRAN VE İSRAIL'DEN NÜKLEER/KİMYASAL SERPİNTİ RİSKİ

PROF.DR. MİKDAT
KADIOĞLU

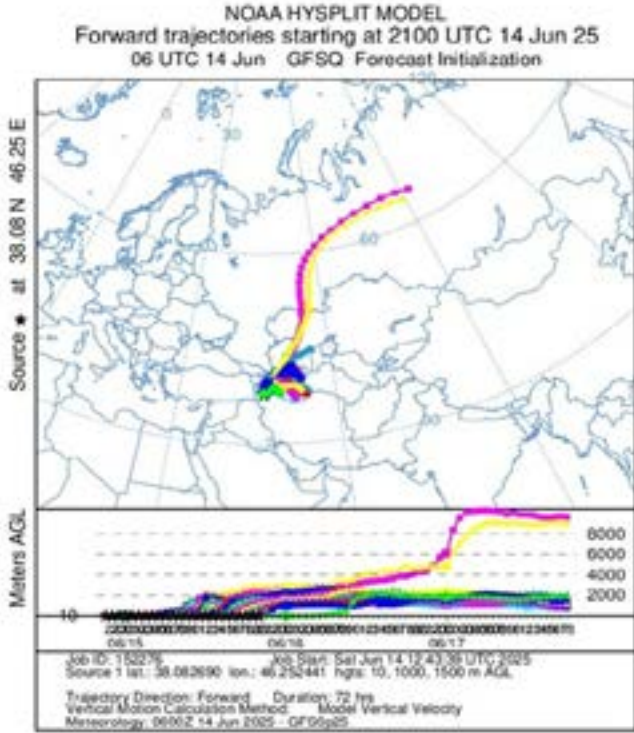
İTÜ İklim Bilimi ve Meteoroloji
Mühendisliği Bölüm Başkanı

Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (IAEA), İsrail'in saldırdığı İran'ın Natanz Nükleer Tesisi'nde radyasyon ve kimyasal sızıntı tespit etti. Sızıntının kontrol altına alınabileceği belirtilse de, bölgedeki santrifüjlerin zarar gördüğü açıklandı. İsrail'in ya da İranın hedef aldığı tesislerin yakınında yaşanabilecek bir nükleer serpinti, Türkiye ve komşu ülkeler için risk oluşturabilir mi?

Yani Tebriz, Tahran veya İsrail'de olası bir nükleer/kimyasal serpinti, hava akımlarıyla Türkiye'yi etkiler mi? Bu nedenle, meteoroloji mühendisliği öğrencilerine basit bir uygulama olarak İTÜ İklim Bilimi ve Meteoroloji Mühendisliği Bölümünde yaptırdığımız NOAA HYSPLIT (Hybrid Single Particle Lagrangian Integrated Trajectory) modeline ait ileri yönlü hava taşınım (forward trajectory) simülasyonlarına baktım. Simülasyonlar 14-17 Haziran 2025 21:00 UTC'de belirlenen üç kaynaktan başlatılmıştır.

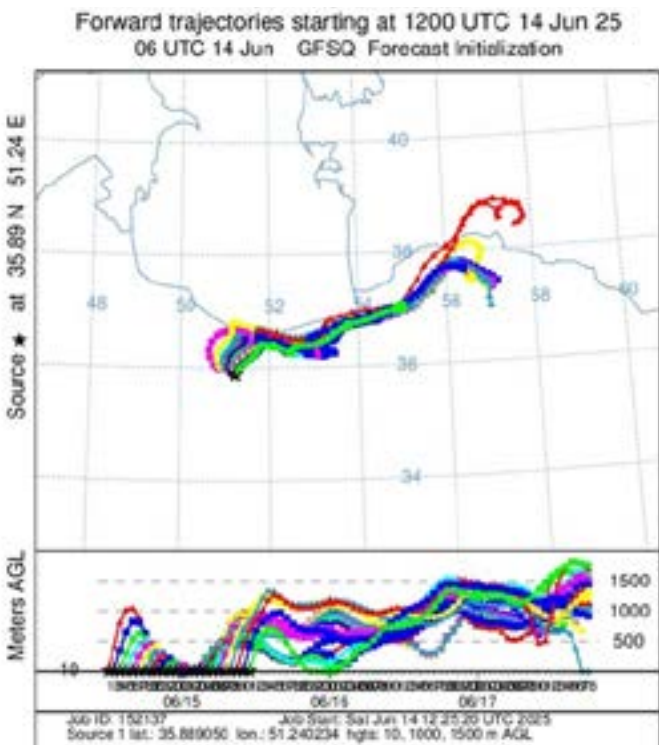
1. Tebriz (Natanz Nükleer Tesisi):

- Tebrizden hava akımları kuzeydoğuya (Hazar Denizi ve Rusya'ya) yöneliyor.
 - Türkiye, bu taşınım rotasının dışında kalıyor.
- Sonuç: Türkiye için risk yok.

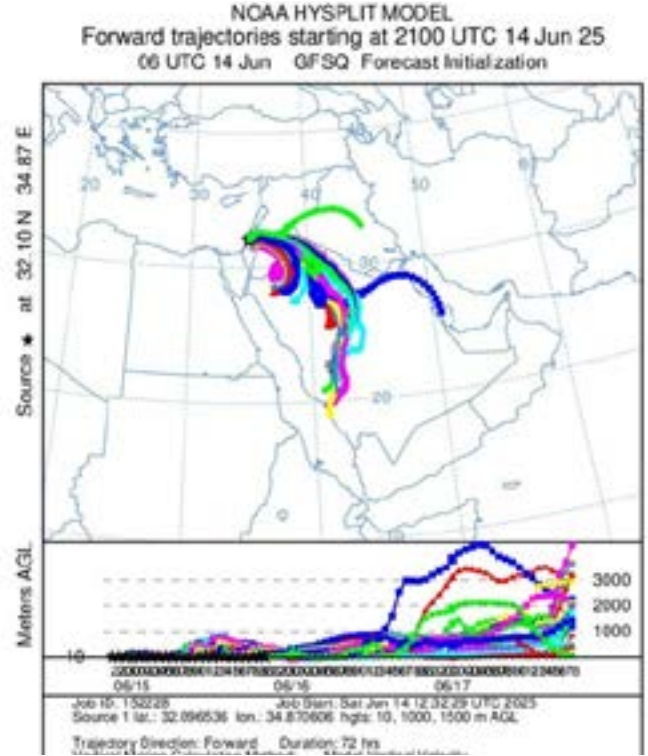
2- Tahran (Busheshr Nükleer Santrali):

- Rüzgarlar doğu ve kuzeydoğuya (Türkmenistan ve Hazar Denizi'ne) hareket ediyor.
 - Tahrandan kaynaklanacak kirli hiçbir hava parçacığı Türkiye'ye ulaşmıyor.
- Sonuç: Türkiye etkilenmeyecek.

3- İsrail (Ürdün Sınırı):

- Parçacıklar İsrailden Irak, İran ve Suudi Arabistan'a taşınır.
 - Türkiye sınırlarına yaklaşan hava akımı bulunmuyor.
- Sonuç: Risk çok düşük.

Genel Değerlendirme:

14-17 Haziran 2025 tarihleri arasında, İran ve İsrail'deki olası bir serpinti olayının Türkiye'ye ulaşması meteorolojik verilere göre mümkün görünmüyor. Hava akımları serpintiyi ülkemizden uzak bölgelere (Hazar Denizi, Orta Asya ve Arap Yarımadası'na) taşıyor. Yani Rusya!

Önemli Uyarı:

Hava koşulları değişken olduğundan, bu analizler yalnızca güncel tahminlere (14 Haziran 2025) dayanmaktadır. Risk değerlendirmelerinin Askeri Meteoroloji Birimlerinde günlük olarak yenilenmesi gereklidir.

Not Görselde:

- **Renkli çizgiler:** Farklı yüksekliklerde (10 m, 1000 m, 1500 m AGL) başlatılan hava parçacıklarının 72 saat boyunca izlediği yolları gösteriyor.
- **Alt grafik:** Bu parçacıkların yükseklikle (AGL) değişimlerini zaman içinde gösteriyor.

MESELE İKLİM DEĞİŞİMİ DEĞİL!

İSMAİL KÜÇÜK

Meteoroloji Mühendisleri Odası
Genel Sekreteri

Son zamanlarda herhangi bir konuda yazı yazmak neredeyse imkânsız hâle geldi. Çünkü yoğunlaştığınız konu, yeni bir gelişmeyle tüm zihinsel hazırlığınızı altüst edebiliyor. Yazdıklarınız, yaşananların hızına yetişemediği gibi, çoğu zaman anlamını da yitiriyor. Şairin dediği gibi “Yaşadıklarımın öğrendiğim bir şey var”. Bu da bize, içinde bulunduğumuz koşulların geçmişte yaşananlardan öğrendiklerimize değer vermemizi hatırlatıyor.

Henüz bir başlangıç yapacakken, yeni bir saldırı ya da yeni bir trajedi belirliyor gündemde. Gördüğüm kadarıyla artık meseleleri tek bir cepheden değerlendirmek mümkün değil. Her şey birbirine bağlı ve bir diğerini besliyor. Bu değişkenler arasında sağ salim ilerleyebilmek için sistemin yarattığı söylemleri tekrarlamamız ya da sessiz kalmanız bekleniyor. Küresel ölçekte kurgulanan düzen, yerel ayaklarını oluşturmakta hiç zorlanmıyor. Bu düzenin yerelde savunucuları hemen oluşturuluyor. Ellerindeki basın yayın ve sosyal medya güçleri çok büyük.

İklim Söylemi ve Tekrarlayan Kaygılar

Tüm yayın organları, yerel salon toplantıları ve sosyal medyada sıcak hava dalgaları, kuraklık, seller ve tükenmekte olan su kaynakları konusunda tüm felaket senaryoları iklim değişimi üzerinden tekrarlanıyor. Söylemler aynı şeylerin sadece tekrarı. Kaygılar yaratılıyor, korkular körükleniyor oysa olay daha başka. Her şey iklim değişim olarak sunuluyor.

Savaş Bölgelerinin İklimi

Ortadoğu merkezli savaşların “vazgeçilmezliğini” sağlayan güçler, bu coğrafyanın halkları değil; karar alıcılar ve onları etkileyen uluslararası çıkar odaklarıdır. Bu gerçeği artık bilmeyen kalmadı. Yine de “dünyayı kurtarabiliriz” diye yeni platformlar kuruluyor, çağrılar yapılıyor. Bu girişimlerin altında yatan asıl motivasyonları anlamadan hareket etmek mümkün müdür?

Aylardır bombardıman altındaki insanların “iklimini” nasıl tarif edebiliriz? Sırasını bekleyerek atılan füzelerin düştüğü bölgelerdeki sıcaklık artışı, ‘kaç derece ek ısı baskısına’ denk gelir? Yerinden edilen hatta yerin altına gömülen insanların durumu için “iklim göçü” söylemi ne kadar gerçekçidir?

Savaşlar ve İklim Değişimi Karşılaştırması

Savaşların doğaya ve topluma etkileri ile iklim değişiminin yol açacağı felaketler yan yana konduğunda, hangisinin yıkıcı etkisi daha belirgindir? Savaşlar neden yapılır? Güvenlik ya da ideoloji için mi? Çoğu güncel savaşın arkasında ekonomik motivasyonların olduğu, bazı şirketlerin gelir artışlarından anlaşılabiliyor.

Örneğin, 2024 finansal sonuçlarına bakıldığında bazı şirketlerin kârları; Apple: ~115 milyar USD, Saudi Aramco: ~160 milyar USD, Microsoft: ~85 milyar USD, Google: ~80 milyar USD. En büyük 100 şirketin toplam geliri yaklaşık 30 trilyon USD’ye ulaşıyor (dünya GSYİH’sinin yaklaşık üçte biri). Bu büyüklükteki ekonomiler, birçok ülkenin yıllık üretimini aşarken, silah endüstrisi, teknoloji, enerji ve altyapı yatırımları iç içe geçmiş durumda. Bu yapı, savaşları sürdürülebilir hâle getiriyor ve çevresel yıkımı hızlandırıyor.

Global 500 Şirketin gelirlerini dünya gelir/GSYİH oranı ile Karşılaştırıldığında; 1996 yılında ~ %15, 2021 yılında ~%19, 2022 yılında %37,8, 2023 yılında

~%38,6 ve 2024 yılında ~%39 olarak sürekli artış göstermektedir. Global 500 kapsamındaki şirketlerin toplam gelirleri 1996-2022 arasında yıllık ortalama geliri %5,2 olmuştur ki, bu değer aynı dönemde dünya ekonomisinin büyüme oranını da aşmıştır.

Askerî Harcamalar ve Karbon Gerçeği

Kyoto ve Paris Anlaşmaları, askerî harcamaları karbon yaptırımlarından muaf tutmaktadır. Gerekçe olarak “gizlilik ve stratejik güvenlik” gösterilir.

Askerî faaliyetlerin karbon emisyonu kesin hesaplamalarla değil, tahminlerle verilir. Dünya genelinde; Askerî harcamalar: GSYİH’nın yaklaşık %2,5’i; devlet bütçelerinin ortalama %7,1’i kadardır. Askerî karbon emisyon payı tahminen %3 civarındadır. Askerî faaliyetlerin yıllık karbon ayak izi yaklaşık 1-1,5 milyar ton CO2e (örneğin, bu miktar Fransa veya Japonya’nın yıllık salımına yakın). Bir F-16 savaş uçağı saatte yaklaşık 10 ton jet yakıtı tüketir. Ukrayna Savaşı’nın sadece ilk yılında tahmini 33 milyon ton CO2e salımı gerçekleşti. Bu, yaklaşık 5 milyon otomobilin yıllık emisyonuna denktir.

Çifte Karbon Kısılacı, Yıkım ve Yeniden İnşa

Yıkım aşamasında gömülü karbon serbest kalır, zehirli gaz ve diğer kirleticiler açığa çıkar. Yeniden inşa sürecinde tekrar büyük miktarda karbon salımı olur. Ayrıca ormanlar ve tarım alanları tahrip edilerek karbon yutakları yok edilir. Kimyasal veya nükleer riskler (Çernobil, Fukuşima örnekleri) on yıllarca süren etkilere yol açar.

Karbon Piyasası Değeri

2020’de karbon piyasası büyüklüğü yaklaşık 270 milyar USD idi. 2024’te zorunlu karbon ticareti gelirleri ~1 milyar USD, gönüllü karbon piyasası ~2 milyar USD civarındadır. 2030 öngörüsünde karbon piyasasının 1,5-2 trilyon USD’ye ulaşabileceği tahmin ediliyor.

Türkiye’de Çevre Mevzuatı ve İklim

Çevre mevzuatı doğrudan iklim değişimi kapsamında ele alınması gereken bir konudur. Bazı alanların iklimlerinin değişimi sera gazları nedeniyle değil arazi kullanımı nedeniyle gerçekleşmektedir. Türkiye’de 2872 sayılı Çevre Kanunu (1983) ve bu kanuna dayanılarak çıkarılmış ikincil düzenlemeler (ör. 2008 Hava Kalitesi Yönetmeliği, 2017 Ozon Tabakası Yönetmeliği, 2014 Sera Gazı Emisyon Takibi Yönetmeliği, 2024 Florlu Sera Gazları Yönetmeliği vb.) çevre koruma bağlamında temel çerçeveyi çizmekte ve kirlenmenin önlenmesi, sınır değerler, denetimler gibi konuları düzenlemek için yeterlidir. Eksik olduğu düşünülen alanlara ilişkin düzenlemeler 2872 sayılı kanuna dayanak yapılarak kolayca yapılabilir.

Neden Yeni Bir İklim Kanunu?

Yeni bir “İklim Kanunu” talebinin arkasındaki temel gerekçe, iklim değişimi ile bir düzenleme değildir. Ulusal düzeyde bağlayıcı hedefler kapsamında mali teşvik/vergileendirme araçları ve uluslararası yükümlülüklerle uyumlu bir yapı oluşturma ihtiyacıdır. Mevcut taslakları “bilimsel veriler olmadan, karbon ticaretini ön plana çıkaran piyasa odaklı düzenlemeler” içermektedir. Tasarı, somut emisyon azaltma ve uyum tedbirleri açısından yeterli değildir.

İklim Değişikliği Başkanlığı’nın Rolü ve Görünürlüğü

Türkiye’de İklim Değişikliği Başkanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bünyesinde, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile oluşturulmuştur. Koordinasyon, ilerlemelerin izlenmesi ve kurumlar arası eşgüdüm rolünü üstlenmektedir. İklim Kanunu taslağına göre de Başkanlık, sera gazı emisyonlarının azaltımı ve uyum faaliyetlerinin izlenmesi, standartların belirlenmesi ve kurumlar arası koordinasyon yetkileriyle öne çıkarılmıştır. Öte yandan, son dönemde zeytinlik alanlarının imara veya madencilığa açılması gibi somut çevre kararlarında bu Başkanlık’tan bir görüş veya açıklama yayımlandığına dair bir bilgi bulunmamaktadır. İklim Değişikliği Başkanlığı’nın sorumluluk alanı daha çok ulusal iklim stratejisi, raporlama ve uyum planları gibi uzun vadeli politika alanları olarak belirlense de, yutaklarının (zeytinlik, orman, tarım alanı vb.) korunması iklim uyum ve karbon dengesi açısından önem taşıdığından, bu tür karar süreçlerinde görüş bildirmesi

beklenir. İklimi doğrudan ilgilendiren bu gibi konulara dokunmayacak ise süreç nasıl ilerleyecek?

Kamuoyu, iklim politikalarının sahadaki somut uygulamalarla bağını görmek isteyeceğinden, ilgili birimin bu tür karar süreçlerinde görüş bildirmesini veya en azından değerlendirme raporları yayımlamasını önemsemektedir.

Mesele İklim Değişimi Değil (!)

Yer kürede, coğrafyaya ve zamana göre meteorolojik olaylar farklılık gösterir. Bu değişimlere kısaca iklim değişimi diye atıfta bulunuruz. Gerçekte bu yaşananlar “meteorolojik olayların değişimidir”. Ancak asıl dikkat edilmesi gereken, atmosferik değişimlerden önce politik, ekonomik ve askerî “iklim”lerdir. Son yıllarda yaşadığımız sorunlar tek başına meteorolojik iklim değişimine bağlanarak tartışılıyor. Bu yaklaşım, asıl sistemsel sorunların üzerini örtme veya dikkatleri başka yöne çekme biçimidir.

Büyük ölçekli çevresel veya toplumsal felaketlerin arkasında, savaşların ve savaşlarda kullanılan silahların olduğu bilinmektedir. Büyüklüğü ve etki gücü ile övünülen silahlar, kısa sürede oluşturduğu yüksek karbon emisyonları, yüksek basınç, ısı, toksik etkiler vb. olaylar nedeniyle telafisi mümkün olmayan yıkımlara neden olur. Bu etkilerin hangi aktörlere hizmet ettiği ve karbon piyasası mekanizmalarından kimlerin yararlandığı sorusuyla birlikte değerlendirilmesi önem kazanır.

Tarihsel olarak kriz anlarında karar alıcıların, dönemsel olarak yerel işbirlikçilere finansal destekler sağlayarak toplumsal desteği güçlendirmeye çalışırlar. Bu usul en fazla uygulanan bilindik bir yöntemdir.

“Karbon emisyon vergisi” veya karbon ticareti mekanizmalarıyla yerel aktörlere veya büyük şirketlere sağlanan desteklerin analizi, bu sistemin nasıl çalıştığını anlamak açısından gereklidir.

AB aktörlerinin, karbon ticareti konusundaki ısrarı kadarda dış politikada askeri müdahalelerde davranışlarını görmek gerekir. AB’nin savaş olmaması için gayret etmeyip de silah göndermesi gibi konuların kapsamlı olarak dış politika ve savunma verileriyle ele alınması gerekir.

Atmosfere salınan her türlü emisyon öncelikle hava kirliliği etkisi bakımından ele alınarak sınırlandırılmalıdır. Olaylara süre, şiddet ve etkiler gibi konular bakımından çalışıldığında, atmosfere salınan sera gazlarının tek başına asıl mesele/sorun olmadığı görülebilir.

Atmosferik iklim değişimi bilimsel olarak bir gerçektir. Ancak konuyu anlamak ve müdahale etmek, sadece fiziksel parametrelerle sınırlı kalırsa etkisiz kalır. Olaylar “Sistemik iklim” perspektifi olarak ele alınırken, sorunun gerçek kaynağı belirlenmelidir. Sistemik iklim politik, ekonomik, askeri ve sosyal dinamiklerin etkileşimini öne çıkararak, sorunların kök nedenlerini ve yayılma mekanizmalarını görünür kılarak daha kapsamlı çözümler geliştirilmelidir.

MESELENİN METEOROLOJİK OLAYLARIN DEĞİŞİMİ OLMADIĞI ANLAŞILMALIDIR.

METEOROLOJİ-ATMOSFER BİLİMLERİ ALANLARINDA YAYINLANAN ULUSLARARASI GÜNCEL İŞ İLANLARI

Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) İş ve Staj İlanları

1-Project Officer - P3

Project Development and Implementation Unit (PDMU) Development Partnerships Office

Master's degree or equivalent in natural sciences, meteorology, climatology, international relations/ international development, business administration or a closely related field. A first- level university degree in combination with two (2) additional years of qualifying experience may be accepted in lieu of the advanced university degree.

https://erecruit.wmo.int/public/hrd-cl-vac-view.asp?jobinfo_uid_c=39474&vaclng=en

2-2- Project Officer - P3

Technical Coordination and GFCS Support Unit (TCG) Services Department

Master's degree or equivalent project management, in hydrology, meteorology, or a closely related field is required. A first-level university degree in combination with two (2) additional years of qualifying experience may be accepted in lieu of the advanced university degree.

https://erecruit.wmo.int/public/hrd-cl-vac-view.asp?jobinfo_uid_c=39475&vaclng=en

Avrupa Orta Vadeli Hava Tahminleri Merkezi (ECMWF) İş İlanları

1-Department: Research;
Scientist - Climate Analysis

<https://jobs.ecmwf.int/Job/JobDetail?JobId=271>

Scientist – Climate Reanalysis

Job reference: VN25-025Salary and Grade:

Grade A2 EUR EUR 89,168.64 EUR (Germany) NET annual basic salary + other benefits

Deadline for applications: 26/05/2025

Location: Bonn, Germany

Contract type: STF-PL

Publication date: 28/04/2025

Contract Duration: To 30 September 2028

MESLEKİ RAPORLAR

- 1- [Türkiye’de İklim Değişikliği ve Tarımda Sürdürülebilirlik](#)
- 2- [İklim Değişikliğiyle Mücadele Sonuç Bildirgesi](#)
- 3- [Belediye Başkanları Küresel Sözleşmesi Ortak Raporlama Çerçevesi](#)
- 4- [Enerji Verimliliği Bilinç Endeksi Kantitatif Araştırma Raporu 2020](#)
- 5- [“İklim dedektifleri 30 yıllık sıcaklık ölçümünü ortaya çıkardı”](#)
- 6- [Kentsel Su Yönetiminiz Durumu](#)
- 7- [“6. Türkiye Çevre Durum Raporu”](#)
- 8- [“Çevresel Göstergeler Kitapçığı Yayınlandı”](#)
- 9- [Yağmursuyu Hasadı](#)
- 10- [Kar Yüğü Hesabı](#)
- 11- [Türkiye’nin Yeşil Kalkınma Devrimi Kitabı](#)
- 12- [Hava Kirliliği ve Sağlık Etkileri – Kara Raporu 2020 – Temiz Hava Hakkı Platformu](#)
- 13- [Dünya Afet Raporu 2020](#)
- 14- [İklim Değişikliği ve Tarım Değerlendirme Raporu](#)
- 15- [Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planları](#)
- 16- [Türkiye’nin İklim Değişikliği Uyum Stratejisi ve Eylem Planı](#)
- 17- [Glasgow İklim Paktı](#)
- 18- [Tema Vakfı İklim Eylem Planı](#)
- 19- [İstanbul İçmesuyu ve Kanalizasyon Master Planı Stratejik Çevresel Değerlendirme Nihai Kapsam Raporu](#)
- 20- [WMO İklim Hizmetleri Durumu Raporunun 2022 Baskısı, Enerji üzerine](#)
- 21- [TMMOB Afet Sempozyumu Paneller Kitabı](#)
- 22- [Türkiye’de İklim Değişikliği Risk Yönetimi](#)
- 23- [2022 FAO Tarım ve Gıda İçin Dünyada Arazi ve Su Kaynakları Durumu](#)
- 24- [Geçmişten Günümüze Dünya Meteoroloji Günleri, Temaları ve İlgili Raporları](#)
- 25- [2022 Dünya Ekonomik Formu Raporu](#)
- 26- [Haber Medyasında İklim Krizi](#)
- 27- [WMO Küresel İklimin Geçici Durumu 2023](#)
- 28- [İPKB Sürdürülebilirlik Stratejisi Kılavuzu](#)
- 29- [Akıllı Şehirlerde Afet ve Acil Durum Yönetimi](#)
- 30- [Akıllı Afet ve Acil Durum Yönetimi Uygulama Rehberlik Kılavuzu](#)
- 31- [Küresel Su Kaynaklarının Durumu raporu 2023 WMO-No. 1362](#)
- 32- [Avrupa 2024 Yılı İklim Raporu](#)

meteorolojimuh.org.tr/arsiv

DOĞA KAYNAKLI AFETLER

SELMA BALAY
Meteoroloji Mühendisi
Eğitimci

2011 yılında BBC belgesel ekibi Antarktika'da buz sarkıtını görüntüleyip belgesel olarak yayınladı. Oysaki buz sarkıtları 1960'dan itibaren biliniyordu. Bu olay 5-6 saatlik bir sürede gerçekleşmiştir.

Buz Sarkıtı Nedir? Nasıl Oluşmaktadır?

Denizin yüzeyindeki buz kütesinden ayrılan aşırı soğuk tuzlu suyun etrafındaki suyu dondurarak deniz tabanına ulaşmasıyla sualtında devasa buz sarkıtları oluşur. Bu nadir doğa olayı genellikle kutup bölgelerinde kış aylarında gerçekleşir.

Kutup bölgelerinde özellikle kış aylarında hava sıcaklığı -40°C 'ye kadar düşerken, suyun sıcaklığı -2°C civarında olur. Bu yüksek sıcaklık farkına bağlı olarak, buz kütesinin altında kalan sudan atmosfere doğru ısı transferi gerçekleşir ve deniz suyu zamanla donmaya başlar. Oluşan buz kristalleri, deniz suyundan daha az yoğun olduğu için buz kütesinin altında toplanarak bir tabaka halini alır. İki yönlü büyüyen bu tabakanın yapısında deniz suyunun hapsediği bölümler oluşur. Isı kaybı devam ettikçe, bu bölümlerdeki suyun bir kısmı daha buzun yapısına katılır ve kalan suyun içindeki tuz miktarı iyice artar. Tuz miktarı arttıkça suyun donma noktası düşer ve böylece su hayli soğuk bir hale gelir.

Deniz suyundan çok daha yoğun olan bu aşırı soğuk su, buz kütesinin içinden kaçabilecek bir yol bulduğunda yoğunluğu nedeniyle aşağı doğru hareket eder. Bu sırada etrafındaki su kütesinden çok daha soğuk olduğu için temas ettiği suyu dondurur, sarkıt şeklini alarak denizin dibine doğru iner ve deniz yatağında ilerlemeye devam eder. Sualtı buz sarkıtları yavaş hareket ettiği için balıklar için tehlikeli olmasa da denizyıldızı ve denizkestanesi gibi bazı canlıların donarak ölmesine neden olabilirler

Ölüm sarkıtları, özellikle kutup bölgelerindeki donmuş okyanuslarda ve buz mağaralarında oluşan tehlikeli buz yapılarıdır. İngilizce'de "brinicle" olarak bilinen bu doğa olayı, tuzlu suyun donmasıyla ortaya çıkar ve temas ettiği canlıları anında dondurur.

Deniz Yaşamı Üzerindeki Etkileri

Ölüm sarkıtları, okyanus tabanına ulaştığında denizyıldızları, denizkestaneleri ve diğer küçük canlıları anında dondurur. Bu nedenle bilim insanları, bu oluşumları "su altındaki donmuş ölüm tuzakları" olarak adlandırıyor.

Ölüm Sarkıtları Nereelerde Görülür?

Ölüm sarkıtları, Antarktika ve Arktik Okyanusu gibi aşırı soğuk bölgelerde sıklıkla görülür. NASA, bu doğa olayının Jüpiter'in Europa ve Satürn'ün Enceladus uydularındaki buzlu okyanuslarda da oluşabileceğini öne sürüyor.

Sevgili Çocuklar; uzun zamandır sizleri bilgilendirmek için bu köşede sizlere yazıyordum. Bu ay ki yazım şimdilik son yazım. Zaman ne gösterir bilinmez. Tekrar bir araya gelir miyiz? Bilmem lakin kendinize çok iyi bakın, sevgiyle ve coşkuyla kalın. Hoşçakalınız...

DUYGU İLE BLEN

Yazan
Fuat KURUMAHMUT

@fuatkurumahmut

KIRKPINAR YAĞLI GÜREŞLERİ

Henüz Temmuz ayının ilk günleriydi. Duygu ile Blen heyecanla evden çıkmış mahalleden uzaklaşmışlardı. "Spor nerede izleyeceğiz?" diye sordu Blen. Çünkü Duygu ona anlatmış ama tam olarak nasıl bir spor karşılaşması izleyeceğini anlamamıştı. "Görürsün..." demişti Duygu sonunda. "Uzak mı gideceğimiz yer?" diye sordu Blen. "Hayır, şu köşeyi dönelim hemen orası sayılır." "Hep böyle söylüyorsun," diye güldü Blen. "Yalan söylemiyorum ki canım benim, biz gezginler için uzak diye bir yer yoktur. Bak işte, geldik bile..." "Neredeyiz?" "Edirne'de..."

Bir stadyumun önündeydiler. İçeriden sesler geliyordu. Çok kalabalık olduğu belliydi.

"Hayır," dedi Blen, "futbol izlemek istemiyorum."

"Futbol değil canım benim..."

İçeri girdiler. Bir futbol sahası kadar geniş bir alan vardı.

"Burası er meydanı. Yağlı güreşlerin yapıldığı alana er meydanı deriz. Bak şurada güreşçiler her yerlerine yağ sürüyorlar."

Biraz düşündü Blen. "O zaman güreş zor olmaz mı?" diye sordu.

"Haklısın canım benim, çok haklısın! Çok zor olur. Amaç da bu zaten. Güreşi zorlaştırmak... Blenciğim, sana zor bir soru sorabilir miyim? Aslında bir tahmin sorusu."

"Peki."

"Sence Kırkpınar Yağlı Güreşleri kaç yıldır düzenleniyor olabilir?"

"Sorduğuna göre çok eski olmalı. Hmm, düşüneyim... Elli yıl?"

"Hayır canım benim, daha eski..."

"Yüz yıl?"

"Daha eski..."

"Aaa," çok şaşırdı Blen, "iki yüz yıl."

"Canım benim, bugün 664.sü düzenleniyor. Arada düzenlenemeyen yıllar da var. Örnek, korona salgını sırasında 2020 yılında düzenlenemedi. Yani 664 yıldan daha uzun süredir Kırkpınar Yağlı Güreşleri düzenleniyor." "Ne çok eski!" diyebildi Blen. Çok şaşırmıştı. "Aslında ben de çok şaşkınım. Bu kadar uzun zamandır düzenleniyor olması şaşırtıcı." "Demek yağlı güreş çok seviliyor..."

Bu sırada Cazgır farklı manilerle güreşçileri izleyenlere tanıyordu:

*"Arda boylarında büyüdü bu yiğit,
Minderde devirdi nice pehlivanı,
İşte geliyor Trakya'nın aslanı!"*

Cazgırın tanıttığı her güreşçi er meydanında izleyenleri ve hakemleri selamlıyordu, ardından peşrev çekiyordu. "Ne yapıyorlar?" diye sordu Blen. "Peşrev çekiyorlar. Yani ısınma hareketleri yapıyorlar."

Çok geçmeden güreşler başlamıştı. Er meydanının her yerinde güreşçiler ikişer ikişer güreşiyorlardı. Sırtı yere değenler yeniliyor ve eleniyordu. Yenilen pehlivan rakibini saygıyla kutlayıp er meydanını terk ediyordu. "Sadece pantolon giymişler," dedi Blen. "Ona kıspet deniyor."

Sonunda er meydanında iki pehlivan kalmıştı. Başpehlivan olmak için uzun bir güreşe tutuştular. Heyecanlı bir güreşten sonra sonunda biri kazandı. Hakem kazananın elini havaya kaldırdı. İzleyiciler alkışladı. Yenilen pehlivan da rakibinin elini havaya kaldırıp ona saygısını gösterdi. İzleyiciler daha çok alkışladı.

Başpehlivan belli olmuştu. Bir omuzuna altın kemer taktılar.

İki gezgin acıkmıştı. Eve gidene kadar sabretmek istemediler.

"Edirne'ye gelmişken elbette tava ciğer yemeliyiz," dedi Duygu. "Bu lezzeti tatmalısın," diyerek Blen'i kolundan çekiyordu.

"Etiyopya'da en çok hangi sporu seviyorsunuz?"

"Koşmak," dedi Blen, "uzun koşmak..."

"Aa, evet, hatırlıyorum," dedi Duygu, "olimpiyatlarda çok ünlü sporcularınız var, değil mi?"

"Evet, şampiyonlar... 5 bin metre, 10 bin metre, maraton..."

"Peki, nasıl bu kadar başarılı olabiliyorsunuz?"

"Çünkü Etiyopya'nın denizden çok yüksek yerleri var. Örnek, başkent Addis Ababa denizde 2300 metre yüksek. Burada yaşamaya alışınca sporcunun ciğer çok güçlü oluyor. Çok dayanıklı oluyor."

İki gezgin arkadaş evlerine dönerken Etiyopya'nın şampiyon sporcularını konuşuyordu.

Fotoğraf: Quang Nguyen Vinh

METEOROLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

Bayındır2 Sok. No: 49/16 Kızılay - ANKARA

+90 541 419 56 04 / +90 312 419 56 04

bilgi@meteorolojimuh.org.tr

www.meteorolojimuh.org.tr

<https://www.linkedin.com/in/tmmob-meteoroloji-muhendisleri-odasi/>

https://x.com/Meteo_Oda

<https://www.facebook.com/meteorolojimuhoda>

<https://www.youtube.com/@meteorolojimuhendislerioda3192>

https://www.instagram.com/meteoroloji_oda/